

Folkhälsomyndigheten

Indikatorbeskrivning

Substansbrukssyndrom av narkotikaklassade preparat och/eller läkemedel, kön och ålder

Datum: 2026-06-09

Indikatoruppgifter

Indikatornamn:	Substansbrukssyndrom av narkotikaklassade preparat och/eller läkemedel, kön och ålder
Indikatoransvarig myndighet/organisation:	Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
Indikatortyp:	Utfallsindikator
Redovisningsnivå:	Riket

Källa

Namn på undersökning:	Vanor och konsekvenser
Ansvarig myndighet/organisation:	Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)

Beskrivning av register/undersökning:

CAN ansvarar för undersökningen om vanor och konsekvenser i den svenska befolkningen med avseende på alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar. Datainsamlingen genomfördes genom en enkät (post- eller webbenkät) riktad till ett riksrepresentativt urval av befolkningen. Totalt deltog 15 511 personer i undersökningen år 2013, 11 514 personer år 2017, 9 819 år 2021 och 9691 år 2025, vilket motsvarade en svarsfrekvens på 59,1, 44,3, 36,8 och 36,4 respektive år.

Metodbeskrivning

Indikatordefinition:

Andel (%) i befolkningen (18-84 år) med minst milt substansbrukssyndrom (minst 2 av 11 kriterier uppfyllda) av narkotika och/eller icke-förskrivna användning av narkotikaklassade läkemedel enligt diagnostiska kriterier i DSM-5. CAN ansvarar för frågeundersökningen som genomfördes 2013, 2017, 2021 och 2025 om vanor och konsekvenser i den svenska befolkningen med avseende på alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar. För en mer utförlig beskrivning av indikatorn se 'Indikatorbeskrivning'.

Specifisering av variabler:

Frågorna om substansbrukssyndrom utgår från de kriterier som beskrivs i DSM-5. Resultatet redovisar de som uppfyller kriteriet för minst milt (2 eller fler kriterier) av substansbrukssyndrom. Alla personer som

uppgett bruk av minst ett narkotiskt preparat (cannabis, amfetamin, opiater, psykedelika/hallucinogener, ecstasy/MDMA, kokain) och/eller icke-förskrivet narkotikaklassat läkemedel (sömn/lugnande medel, smärtstillande medel) under de senaste 12 månaderna får svara på frågorna om substansbrukssyndrom. Det går alltså inte att urskilja om substansbrukssyndromet rör sig om ett rent narkotika- eller läkemedelsbruk i de fall respondenten använder både narkotiska preparat och narkotikaklassade läkemedel.

Beskrivning av beräkning:

De åldersgrupper som redovisas i resultatet är 18-29 år, 30-49 år, 50-64 år samt 65-84 år. Resultaten är viktade med hänsyn till kön och ålder.

Svarsfrekvens:

Datansamlingen genomfördes genom en enkät (post- eller webbenkät) riktad till ett riksrepresentativt urval av befolkningen. Totalt deltog 15 511 personer i undersökningen år 2013, 11 514 personer år 2017, 9 819 år 2021 och 9691 år 2025, vilket motsvarade en svarsfrekvens på 59,1, 44,3, 36,8 och 36,4 respektive år. Det interna bortfallet var genomgående lågt, i de flesta fall klart under 5 %. Det interna bortfallet har exkluderats ur analysen.

Jämförbarhet över tid

För att se om det finns statistiskt säkerställda skillnader i utfall mellan år 2013 och 2017, mellan år 2017 och 2021 samt mellan år 2021 och 2025, se CAN-rapport 174, 209 och 242: Sundin E, Landberg J and Ramstedt M. (2018). Negativa konsekvenser av alkohol, narkotika och tobak – en studie med fokus på beroende och problem från andras konsumtion i Sverige 2017. CAN-rapport 174. Stockholm, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN. Sundin E. (2022). Användning och beroendeproblem av alkohol, narkotika och tobak – En studie med fokus på år 2021 i Sverige. CAN-rapport 209. Stockholm, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN. Ramstedt M. (2026). Vanor och konsekvenser 2025. CAN-rapport 242. Stockholm, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.